

Storm gaat niet meer liggen

THEATER ANTIGONE

Door Barbican London, Les Théâtres de la Ville de Luxembourg & Toneelgroep Amsterdam **Regie** Ivo van Hove **Gezien** 15/4
Waar Stadsschouwburg **Te zien** t/m 18/4, aldaar

★★★★☆

Even is ze in de stad: Juliette Binoche, de Franse filmactrice met sterrenstatus, nu te zien als Antigone in een internationale coproductie geregisseerd door Ivo van Hove. Leunend tegen de wind betreedt ze het toneel van de Stadsschouwburg, een krachtig, theateraal openingsbeeld; de storm in het leven van deze vrouw zal niet meer gaan liggen. Of zoals haar zusje Ismene verontrust constateert: Antigone heeft haar *thunder look*.

In de strijd om Thebe hebben hun broers elkaar om het leven gebracht. De één is eervol begraven, de ander, volgens hun oom, koning Kreon, een verrader, is als aas voor de gieren op het slagveld achtergelaten. In Sophocles' tragedie wil Antigone ook die andere broer begraven, daarmee de toorn van haar oom risikerend.

Koppig zijn ze, deze twee trotse mensen, Antigone niet minder dan Kreon. Zij heeft het gelijk aan haar zijde, hij de macht. Binnen een etmaal zal hun strijd beiden fataal worden, zij het op verschillende wijzen. 'Een enkele dag, een dubbel verlies, een gruwelijk resultaat,' spreekt het koor omineus. De muziek zwelt dreigend aan en de zon, die in Jan Versweyvelds decor eerder nog stralend opging, zal later volledig worden verduisterd.

Juliette Binoche – bekend van films als *The unbearable lightness of being* (1988) en *The English patient* (1996) – in een theaterproductie is een belevens, het publiek komt speciaal voor haar. Toch is deze *Antigone* net zozeer de voorstelling van Patrick O'Kane, de Britse acteur die Kreon speelt. Met zijn intense, getergde spel ligt de focus misschien nog wel meer bij hem dan bij haar. Bovendien maakt zijn Kreon als enige een radicale ontwikkeling door, wat hem een voorsprong geeft: zijn personage verrast, het hare veel minder. Lijkt Kreon aanvan-

kelijk aangedaan door het oorlogsgeweld, al snel openbaart hij zich als rechtlijnige tiran voor wie wetten zwaarder wegen dan bloedbanden. Hij eist gehoorzaamheid en als Antigone halsstarrig blijft weigeren, trekt hij daaruit de uiterste conclusie. O'Kane's Kreon is een harde man, maar intrigerend aan Van Hoves regie is dat óók Antigone hard is – niet voor anderen, maar voor zichzelf. De solidariteit van haar zus wijst ze af; dit is háár eenzame weg naar destructie. Als een martelares treedt ze haar noodlot tegemoet, vastberaden zich door niemand te laten weerhouden. Binoche speelt haar star en onbuigzaam, met iets te veel harde uithalen. Ze laat niemand toe en houdt daarmee ook het publiek op afstand. Gek genoeg voelt dat voor haar nauwelijks meer mededogen dan voor Kreon.

Bij Van Hove gaat Antigone over de verstrekkende gevolgen van koppigheid en het onvermogen van mensen hun fouten onder ogen te zien. "Toen viel er een god met zijn volle gewicht op me," kreunt Kreon als de doden zich opstapelen en de gebeurtenissen onomkeerbaar zijn. Arrogantie, trots en onverzettelijkheid maken zijn val peilloos diep en pijnlijk herkenbaar.

Die eigentijdse interpretatie brengt Van Hove in een frisse vertaling van de Canadese dichteres Anne Carson en een strakke encenering, en met een titelpersonage dat dramatisch overtuigt, maar toch niet helemaal de verrassing is waarop iedereen had gehoopt.

Joukje Akveld

PS18

Over
de
Antigone

Storm
gaat niet
meer

Over
de
Antigone

Juliette Binoche